

روزهای مقاومت

واکاوی عملیات

دارخوین و شکست حصر آبادان

سرلشکر پاسدار دکتر سید رحیم صفوی

به کوشش:

حجت الاسلام دکتر محمد مهدی بهداروند

۰۹۱۳۵۵۱۲۰۳۹

سرشناسه : بهداروند، محمد مهدی، ۱۳۴۲
 عنوان و نام پدیدآور : روزهای مقاومت (واکاوی عملیات دارخوین و شکست حصر آبادان)/مؤلف سید رحیم صفوی.
 مشخصات نشر : قم: هدی، ۱۳۹۰.
 مشخصات ظاهری : ۸۰ص.
 شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۳۷۵۹-۳۸-۵:ریال ۱۶۰۰۰
 وضعیت فهرست : فیبا
 نویسی :
 موضوع : جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹ - ۱۳۶۷
 موضوع : جنگ ایران و عراق، عملیاتهای خمینی روح خدا، ثامن الائمه
 شناسه افزوده : ۱۳۶۰
 رده بندی کنگره : صفوی، سید رحیم، ۱۳۳۲
 رده بندی دیویی : DSR ۱۶۰/۷م۷۱۳۹۰
 رده بندی دیویی : ۹۵۵/۰۸۲۳

روزهای مقاومت

صاحب اثر: دکتر سید رحیم صفوی
 تحقیق و باز آفرینی: دکتر محمد مهدی بهداروند
 ناشر: هدی
 چاپخانه: قم- سبحان
 نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۰
 قیمت: ۱۸۰۰ تومان
 شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۳۷۵۹-۳۸-۵
 تیراژ: ۲۰۰۰ جلد

مرکز پخش: قم، بلوار ۱۵ خرداد، ۱۸ متری سوم خرداد،

کوچه ۱، پلاک ۴۵. تلفن: ۰۹۱۳۵۵۱۴۰۳۹

شماره حساب سیبا ۰۲۰۲۱۳۰۵۷۰۰۲ علی فلاح زاده

Email: hodanashr۱۳۸۳@gmail.com

فهرست مطالب

۷.....	مقدمه.....
۱۱.....	روزهای اول جنگ در نگاه مقام معظم رهبری.....
۱۶.....	شروع جنگ.....
۲۵.....	خط شیر.....
۳۰.....	عملیات علیه جبهه جنوبی دارخوین (سلمانیه- محمدیه- خط شیر).....
۳۱.....	عملیات علیه جبهه غربی دارخوین.....
۳۷.....	عملیات در تپه‌های مدن (شهید مؤذنی).....
۳۸.....	عملیات سوم آبان ۱۳۵۹.....
۴۱.....	عملیات توکل.....
۴۶.....	عملیات فرماندهی کل قوا.....
۵۵.....	عملیات ثامن الائمه.....

مقدمه

ارتش مجهز و آماده عراق با اعتماد و اتکا به حمایت سیاسی، اقتصادی و نظامی قدرت‌های منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای و با ارزیابی محیط بین‌المللی و اوضاع داخلی جمهوری اسلامی در پایان شهریور ماه ۱۳۵۹ از مرزهای ایران گذشت. صدام که از لحاظ روانشناسی سیاسی دارای شخصیتی بود که همواره تلاش می‌کند خواسته‌های نفسانی خود را به عنوان یک خواست ملی تفسیر کند و آن را به صورت یک مصلحت اجتماعی به جامعه عراق و جهان عرب تحمیل نماید، با تصور این که نظام در حال گذار و انتقال قدرت ایران ساختار منعطف و آسیب‌پذیری دارد و قادر به مهار بحران‌ها و فشارهای سنگین خارجی نیست و با اطمینان از این که همه قدرت‌های منطقه‌ای و جهانی و نهادهای بین‌المللی از تهاجم وی حمایت خواهند کرد، ماشین جنگی خود را به حرکت درآورد. او در افق‌های دور دست نگاه استراتژیک خود اهداف عمیق، حیاتی و ارزشمندی را جست و جو می‌کرد. جداسازی بخش‌های عمده‌ای از خوزستان، اتصال آزاد و امن به آب‌های خلیج فارس، تبدیل شدن به یک قدرت مسلط منطقه‌ای و رهبری جهان عرب و تضعیف یا براندازی نظام جمهوری اسلامی، همگی رویاهای بزرگی بودند که در ورای طرح‌های راهبردی رژیم عراق به چشم می‌خورد.

در کنار این رؤیاهای شیرین و انگیزش‌زا، تضاد آمریکا، غرب، صهیونیسم و مارکسیسم با انقلاب اسلامی و نگرانی رژیم‌های عربی از

آن، ساختار قدرت نوپای نظام جمهوری اسلامی و ناپایداری محیط سیاسی داخلی و وضعیت ضعیف و نامطمئن سیستم دفاعی کشور و نیروهای مسلح آن زمان و فقدان تجربه مسئولان و نهادهای نظام در مهار فشارهای سنگین خارجی توأم با بحران‌های داخلی، اشتباهی صدام را برای ارضای حس قدرت‌طلبی و برتری‌جویی خود کاملاً برانگیخته بود. عراقی‌ها خیال می‌کردند پس از تهاجم به مرزهای ایران، در خلأ پیش روی خواهند کرد و هیچ کس مقاومت نخواهد کرد و آنها خواهند توانست اهداف راهبردی خود را به سرعت تأمین کنند.

در اولین گام‌های تهاجم، خرمشهر و آبادان که به عنوان پایانه‌های مقاومت و مظاهر حیات ملی و استقلال کشور در مجاورت مرزهای عراق بودند، مورد حمله قرار گرفتند. خرمشهر و آبادان در نقطه تلاقی اروند و کارون از یک سو و از سوی دیگر در نقطه تلاقی استراتژی نظامی دو کشور ایران و عراق قرار داشتند. وضعیت این دو شهر نمایش دهنده شرایط موازنه قوا بود.

پس از نخستین روزهای هجوم سراسری دشمن، خرمشهر و آبادان معیار پیروزی و شکست شده بودند. البته این کاملاً درست بود، زیرا یکی از موضوعات اساسی مورد ادعای عراق روخانه اروند بود. اروند رود و جزیره آبادان بهانه جنگ بود، دستاویز تهاجم و نقطه‌ای برای پایان.

در همان اولین روزهای تهاجم، پیش روی تانک‌ها با مقاومت مردان و زنان محلی، پاسداران و بسیجیان و ارتشیان قهرمان متوقف شد. جوانانی برومند، رشید و شجاع با الهام از روح بلند یک مرد الهی، یک انسان مافوق، یک ایمان برتر و یک شخصیت روحانی

روزهای مقاومت ■ ۹

پیوسته به رحمت لایتناهی حق تعالی، یعنی امام عزیزتر از جانسان، از درون شهرها و روستاها از دل خانه‌ها، و از میان کلاس‌های درس، از کنار همسران جوان و فرزندان کوچک و شیرین زبان و از میان همه آرزوهای دور دست و رویاهای شیرین زندگی، به میدان مقاومت یک ملت آمدند تا شکوه و عظمت تجلی اسلام را در یک امت بزرگ نشان دهند. عزیمت این جوانان بی‌ادعا و نه جویای نام که جویای گمنامی و نه در جست و جوی حیات که در عشق سیر الی الله به جبهه‌های جنگ، به سرعت موازنه قوا را به نفع رزمندگان اسلام تغییر داد. چهره تهاجمی دشمن را به یک سیمای تدافعی تغییر داد و حالت تدافعی رزمندگان اسلام به یک اندیشه و احساس و باور تهاجمی تبدیل شد.

در میان خطوط این جبهه عظیم، شرق کارون و آبادان از موقعیتی ممتاز و منحصر به فرد برخوردار بود، گویا همه چیز در نهایت به این دو ختم می‌شد. عبارت کوتاه و استوثرزیک امام خمینی هم در نخستین روزهای تهاجم عراق، حکایت از همین وجه امتیاز بود که: «حصر آبادان باید شکسته شود.»

جبهه‌های دارخوین، محمدیه، سلمانیه، کوی ذوالفقاری آبادان، فیاضیه، جاده آبادان - ماهشهر، همگی مملو از خاطرات حضور مردانی عاشورایی است که برای پاسخ به ندای «هل من ناصر ینصرنی» امام حسین(ع) و فرزندش امام خمینی به کربلای جنوب آمده بودند. با امکاناتی اندک و ابتدایی، با سلاح‌هایی سبک و بدون خطوط پدافندی عمیق و چند لایه، در انتظار فرجی عظیم یعنی کنده شدن از سنگرهای دفاعی و حرکت در سطح زمین باز و ورود به

سنگرهای مستحکم دشمن، شکافتن میدان‌های مین و سیم‌های خاردار و آزاد کردن زمین‌های پاک از اسارت دشمن ناپاک بودند.

سرانجام پس از ماه‌ها درگیری و نبردهای محدود در شرق کارون و اطراف آبادان و پس از عزل بنی‌صدر از فرماندهی کل قوا و فرار وی به خارج از کشور، فتح مبین فرا رسید و فرج عظیم حاصل شد. رزمندگان اسلام با برداشتن گام‌های بلند، بُرد سلاح‌ها را افزایش دادند تا سرزمین جمهوری اسلامی را از لوث دشمن آزاد کنند. عملیات «فرماندهی کل قوا، خمینی روح خدا» بخشی از شمال آبادان را آزاد کرد. تحکیم اعتماد به خدا و اتکال به امدادهای الهی و امید به پیروزی‌های بزرگ‌تر از این‌جا آغاز شد. پس از آن با همت مردانی بزرگ و یاری حضرت مهدی (عج) «عملیات ثامن‌الائمه» به اجرا در آمد، محاصره آبادان شکست، دل امام امت شاد شد و دشمن در انتظار تهاجمی دیگر در اضطراب فرو رفت. شادی و امید دنیای استکبار فرو پاشید، قدرت اسلام نمایان شد و وطن احساس غرور کرد. این عملیات نقطه‌ی اطمینان به پیروزی‌های مشترک سپاه و ارتش شد و اعتماد به نفس طراحان جنگ را به طرح‌ریزی برای فتوحات بزرگ‌تر، تقویت کرد.

این نوشتار در پی آن است تا ابعاد پیروزی‌های درخشان را به همراه نتایج و دست‌آوردهای مقاومت مردم و رزمندگان در شرق کارون و اطراف آبادان و خرمشهر نشان دهد. زیرا آنچه امروز به نام امنیت، آزادی، استقلال، عزت و سرافرازی وجود دارد، مرهون حماسه‌های بزرگ مردان جاودان عملیات‌های دفاع مقدس است. یادشان گرامی و روحشان شاد.